

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului (*ajustarea cadrului normativ în domeniul protecției copilului*)

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului (ajustarea cadrului normativ în domeniul protecției copilului) a fost elaborat de Ministerul Muncii și Protecției Sociale.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul hotărârii Guvernului a fost elaborat în vederea realizării Reformei nr. 4. <i>”Îmbunătățirea calității și accesibilității serviciilor sociale care îndeplinesc standardele minime și necesitățile populației”</i>, prevăzută în Agenda de reforme aferentă Planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025-2027 aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 260/2025. De asemenea, proiectul hotărârii Guvernului a fost elaborat la inițiativa Ministerului Muncii și Protecției Sociale în temeiul art. 12³ din <i>Legea nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți</i> în scopul asigurării unui cadru eficient de organizare și funcționare a serviciilor de asistență și protecție a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți, în conformitate cu obiectivele Reformei ”Restart”. Totodată, atragem atenția că și în conformitate cu prevederile <i>Legii nr. 370/2023 privind drepturile copilului</i>: ”Statul garantează fiecărui copil dreptul la un nivel de viață adecvat dezvoltării sale fizice, intelectuale, spirituale și sociale.”, ” Statul susține reprezentanții legali/responsabilii legali ai copiilor în vederea asigurării creșterii, educației și dezvoltării armonioase a copiilor”. (art. 5).
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
În prezent, sistemul de protecție a copilului și serviciile sociale din Republica Moldova se confruntă cu unele provocări care afectează eficiența, coerența și accesibilitatea acestora. În cazul cadrului normativ pe domeniu se constată că, unele prevederi sunt redundante, iar standardele minime de calitate pentru serviciile sociale sunt, în anumite cazuri, nealiniat între anumite acte normative și nu reflectă pe deplin nevoile reale ale copiilor, în special ale celor aflați în situații de risc sau separați de părinți. De asemenea, în cazul a două acte normative, standardele minime de calitate sunt aprobate separat de regulamentele-cadru privind organizarea și funcționarea serviciilor sociale, ceea ce generează incoerențe și dificultăți în aplicarea uniformă a acestora. În plus, terminologia utilizată în documentele existente nu este uniformă și nu reflectă pe deplin standardele internaționale, inclusiv cele promovate de Uniunea Europeană și de Convenția ONU privind Drepturile Copilului. Aceste deficiențe conduc la: lipsa unei aplicări coerente și eficiente a serviciilor sociale; dificultăți în monitorizarea și evaluarea calității intervențiilor sociale; riscul ca drepturile copiilor să nu fie protejate în mod optim; ineficiențe în coordonarea între autoritățile competente și serviciile locale.

În acest context, este necesară revizuirea și actualizarea cadrului normativ, astfel încât să se asigure un sistem coerent, eficient și echitabil de protecție a copilului, cu standarde minime de calitate clar definite, uniformizate și aliniate la practicile internaționale, care să răspundă nevoilor reale ale copiilor și să faciliteze intervenții sociale de calitate la nivel comunitar.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul hotărârii Guvernului vizează operarea modificărilor în 13 acte normative și anume:

1. Hotărârea Guvernului nr. 52/2013 privind aprobarea Regulamentului-cadru cu privire la organizarea și funcționarea Serviciului social *Casa comunitară pentru copii în situație de risc*;

2. Hotărârea Guvernului nr. 529/2014 cu privire la aprobarea Standardelor minime de calitate pentru Serviciul social *Casă comunitară pentru copii în situație de risc*;

3. Hotărârea Guvernului nr. 730/2018 pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social *Centrul de zi pentru îngrijirea copiilor cu vârsta de 4 luni–3 ani*;

4. Hotărârea Guvernului nr. 48/2023 pentru aprobarea Standardelor minime de calitate pentru Serviciul social *Centrul de zi pentru îngrijirea copiilor cu vârsta de 4 luni–3 ani*;

5. Hotărârea Guvernului nr. 591/2017 pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social *Centrul de plasament pentru copiii separați de părinți și a Standardelor minime de calitate*;

6. Hotărârea Guvernului nr. 441/2015 pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social *Centrul de zi pentru copii în situație de risc și a standardelor minime de calitate*;

7. Hotărârea Guvernului nr. 519/2022 cu privire la aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a *Serviciului de asistență telefonică gratuită pentru copii și Standardele minime de calitate*;

8. Hotărârea Guvernului nr. 760/2014 pentru aprobarea Regulamentului-cadru cu privire la organizarea și funcționarea *Serviciului de asistență parentală profesionistă și a standardelor minime de calitate*;

9. Hotărârea Guvernului nr. 51/2018 pentru aprobarea Regulamentului-cadru cu privire la organizarea și funcționarea *Serviciului social „Casă de copii de tip familial” și a Standardelor minime de calitate*;

10. Hotărârea Guvernului nr. 7/2016 cu privire la aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea *Comisiei pentru protecția copilului aflat în dificultate*;

11. Hotărârea Guvernului nr. 81/2023 pentru aprobarea Regulamentului-cadru cu privire la *instituirea custodiei și asigurarea organizării și funcționării Serviciului de tutelă/curatelă*;

12. Hotărârea Guvernului nr. 270/2014 cu privire la aprobarea *Instrucțiunilor privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului*;

13. Hotărârea Guvernului nr. 948/2008 pentru aprobarea *Regulamentului privind procedura de repatriere a copiilor și adulților – victime ale traficului de ființe umane, a persoanelor aflate în situație de dificultate, precum și a copiilor neînsoțiți*.

Astfel, în contextul priorităților strategice ale Guvernului Republicii Moldova privind îmbunătățirea sistemului de prestare a serviciilor sociale și al alinierii acestuia la cele mai înalte standarde de calitate, inclusiv în procesul de aderare la Uniunea Europeană, se impune necesitatea stringentă de revizuire și actualizare a cadrului normativ evidențiat supra în domeniul protecției copilului.

Această inițiativă urmărește asigurarea unui sistem coerent, eficient și echitabil de acordare a asistenței și serviciilor sociale tuturor copiilor, cu o atenție deosebită față de cei aflați în situații de risc, precum și față de copiii separați de părinți. Revizuirea cadrului normativ are drept scop consolidarea mecanismelor de protecție a drepturilor copilului, sporirea responsabilității autorităților competente și îmbunătățirea calității intervențiilor sociale la nivel comunitar.

În acest sens, proiectul de modificare vine să elimine lacunele identificate în sistem și propune:

- ajustarea terminologiei pentru a asigura coerența cu standardele și practicile internaționale, în special cele promovate de Uniunea Europeană și de Convenția ONU privind Drepturile Copilului;
- introducerea unor prevederi adiționale menite să fortifice cadrul instituțional și să optimizeze procesele de intervenție și monitorizare în domeniul protecției copilului;
- revizuirea și actualizarea standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale, astfel încât acestea să răspundă nevoilor reale ale beneficiarilor și să contribuie la dezvoltarea unui sistem durabil, centrat pe copil și pe familie.

Ca exemplu se propune:

-Reglementarea expresă a noțiunii de „*manager de caz în serviciu*” în scopul delimitării clare a atribuțiilor pe care le deține managerul de caz al copilului în procesul de instrumentare a cazului conform metodei Managementului de caz în domeniul protecției copilului și a atribuțiilor persoanei care răspunde de asistența și îngrijirea care se oferă copilului în Casa comunitară pentru copii în situație de risc, Centrul de plasament temporar pentru copii separați de părinți;

-Reglementarea noțiunii de „*plan individualizat de servicii*” în vederea delimitării clare a scopului acestuia cu scopul planului individual de asistență. La momentul actual această delimitare lipsește, fapt ce creează confuzii pentru specialiști în instrumentarea cazului pe de o parte și în prestarea serviciilor într-o formă de plasament pe de altă parte;

-Reglementarea și revizuirea Standardelor minime de calitate ale Serviciilor sociale „Casă comunitară pentru copii în situație de risc” și „Centru de zi pentru îngrijirea copiilor cu vârsta 4 luni-3 ani” într-un singur act normativ și nu în acte separate așa cum este în prezent;

-În vederea asigurării unui proces continuu și eficient de adaptare a instrumentelor de lucru necesare implementării actelor normative supuse modificării, se propune excluderea acestora din textele hotărârilor Guvernului și aprobarea ulterioară prin ordin al ministrului muncii și protecției sociale;

-Revizuirea Standardelor minime de calitate, prin excluderea standardelor care nu corespund criteriilor stabilite și/sau care se suprapun prevederilor din regulamentele-cadru;

-Actualizarea prevederilor actelor normative din punct de vedere tehnic, precum și uniformizarea terminologiei de specialitate utilizate.

Prin aceste ajustări, Guvernul reafirmă angajamentul său ferm de a promova politici publice bazate pe principiile incluziunii sociale și respectării demnității fiecărui copil.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare
Opțiuni alternative nu sunt.
4. Analiza impactului de reglementare
4.1. Impactul asupra sectorului public
Revizuirea cadrului normativ în domeniul protecției copilului va contribui la îmbunătățirea modului de prestare a asistenței și serviciilor sociale tuturor copiilor, în special copiilor aflați în situație de risc și/sau copiilor aflați în situație de risc.
4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative
Implementarea proiectului hotărârii Guvernului nu necesită cheltuieli financiare suplimentare, întrucât modificările propuse în actele normative nu prevăd crearea sau instituirea unor servicii și/sau prestații sociale noi, dar vizează nemijlocit competența și modalitatea de prestare a asistenței și serviciilor sociale copiilor, iar acestea nu aduc atingere bugetului de stat sau bugetelor locale.
4.3. Impactul asupra sectorului privat
Nu este aplicabil.
4.4. Impactul social
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
Proiectul hotărârii Guvernului asigură respectarea datelor cu caracter personal. Proiectul hotărârii Guvernului se adresează tuturor copiilor asigurându-se în totalitate egalitatea de gen.
4.5. Impactul asupra mediului
Nu este aplicabil.
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Nu este aplicabil.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Nu este aplicabil.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
În vederea respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea procesului de elaborare a proiectului hotărârii Guvernului cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului (ajustarea cadrului normativ în domeniul protecției copilului) a fost plasat pe portalul www.particip.gov.md la următorul link: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/15399 Atragem atenția că, inițial hotărârile de Guvern care sunt supuse modificării au făcut parte dintr-un proiect de hotărâre de Guvern mai mare, anunțul privind inițierea elaborării căruia poate fi accesat la următoarea adresă: https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-procesului-de-elaborare-a-proiectului-hotararii-guvernului-pentru-modificarea-unor-acte-normative-privind-prestarea-serviciilor-sociale/15279 . Ulterior, s-a decis divizarea proiectului pe domenii, având în vedere volumul considerabil al acestuia (de ordinul sutelor de pagini). În

consecință, anunțul privind inițierea procesului de elaborare a proiectului hotărârii Guvernului a fost publicat în mod corespunzător pentru fiecare domeniu.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul hotărârii Guvernului urmează a fi supus expertizei Ministerului Justiției și Centrului Național Anticorupție.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul se încorporează în cadrul normativ în vigoare și nu necesită modificarea/abrogarea altor acte normative decât cele prevăzute în proiectul hotărârii Guvernului.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

După aprobarea proiectului hotărârii Guvernului, Ministerul Muncii și Protecției Sociale va aduce la cunoștința Agențiilor teritoriale de asistență socială, Direcției generale pentru protecția drepturilor copilului, mun. Chișinău, Direcției principale a sănătății și protecției sociale UTA Găgăuzia despre noile reglementări.

Ministra

Natalia PLUGARU